

Helena Tiihonen
Kaisankankaantie 165
98400 Isokylä
puh 0400 345104
taavatii@gmail.com

KATSELMUKSEEN LIITTYEN HUOMIOON OTETTAVAKSI VAASAN HALLINTO-OIKEUTEEN

Asia: SOKLIN KAIVOKSEN YMPÄRISTÖ- JA VESITALOUSLUPA, Dnro PSAVI/82/04.08/2013, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätös 18.6.2018, ympäristönsuojelulain ja vesilain mukainen päätös nro 59/2018/1

Katselmus oli Vaasan hallinto-oikeuden puolesta asiallinen, josta kiitokset.

Hakijan suhtautuminen taas oli kautta linjan asianosaisten huolien vähättelyä. Luonnonarvoja hakija ei näyttänyt ymmärtävän lainkaan ja itse hankkeenkin osalta näytti olevan hämmästyttävää tietämättömyyttä. Selvää valehteluakin ilmeni, esimerkiksi tyhjäksi pumppattavaksi tarkoitettun järven syvyys 2 m + mutapohja/ Tukholman yliopiston tutkima 70 m ja kova sedimenttipohja/ PSAVI:n edustajan ilmoittama 10 m. Kyseessä Nuorttijoen taimenten talvisyönnösjärvi...

Asianosaiset vietiin katsomaan koerikastuslajitusalueelle. Siellä oli siis suolle upotettu kaivokseen verrattuna minimäärä koerikastusjätettä kolmen vuoden ajalta – ja hakijan mielestä ilmeisesti tehty paljon hienompaa suoluontoa kuin penkan toisella puolella oleva luonnontilainen suo.

Valitettavasti kaivostoiminnan aiheuttamat konkreettiset vaikutukset jäivät hahmottomatta esimerkiksi suunniteltujen läjitysalueiden osalta aikapulan takia. Saimme kuulla hakijan vastatessa kysymykseen läjien olevan ”noin 10 metriä korkeat ja useiden neliökilometrien laajuiset”. Siilinjärvelle on muodostunut Yaran apatiittikaivoksen myötä 175 metriä korkea kipsivuori. Jäi kytämään iso epäily esimerkiksi suunnitelluista ”sivukivimääristä” Soklissakin.

Avolouhosten valtavaa kokoa ei pystytä konkretisoimaan valitettavasti edes maastokatselmuksilla, mutta jonkinlaisen kuvan valtavuudesta saa, kun aluetta ei ehdi havainnoida kuin murto-osiltaan kahdenkaan päivän aikana.

Nyt ilmeni yllätyksellinen uutinen: suunnitellun kaivoksen tarvitsema energia tuotettaisiin hakkeella. Kaivoksen tarvitsema puumäärä ko. tarkoitukseen olisi valtava. Kuitenkaan PSAVI ei ole vaatinut tästäkään hakkuusuunnitelmasta YVA:a kuten ei Kemijärven bulkkisellutehtaan materiaalihankinnastakaan. PSAVI on ko. yhtiöiden käsikassara ja edistää ”hulluja” hankkeita siellä ja täällä eikä näin ollen täytä tehtävänsä ja virkavastuutaan.

Tämäkin suunnitelman muutos on jätetty kuuluttamatta asianmukaisella tavalla. Entisten kuulutusvirheiden lisäksi tämä on raskauttavaa PSAVI:n toiminnan kannalta.

Yhdymme vaatimukseen näiden suhteen. On ilmeistä, että 2015 elokuun jälkeen PSAVI keräsi erittäin suuren määrän lupahakemuksen kannalta oleellista tietoa. Vaikka asianosaisille on nyt Vaasan hallinto-oikeuden toimesta annettu tietoa ko. lämpövoimala-suunnitelmasta, ei se poista PSAVI:n virhettä.

Toinen hyvin merkittävä asia on se, kun katselmuksessa ilmeni, että metsähallitus on luvannut kaivospiirin laajennuksen purkuputken sijoituspaikalle Kemijokeen niin, että koko uoma on

ko. ”virityksen” käytössä, tuosta vaan. Purkulaitteisto sinänsä on arvoitus hakijallekin...

Jätevesimäärät olisivat valtaisia, mutta ”mitään haitallisia aineita ei kahdesta putkesta tule, kyseessä ovat puhdistetut jätevedet”. Hävytöntä.

Ruuvaajan ja Rovalan asukkaiden talot ovat muutaman kilometrin suunnitellun putken alapuolella eli sulaa uomaa haitta-aineineen olisi luvassa. Nämä asukkaat eivät ole ilmeisesti valittaneet ja osasyynä valitusten kalleuden lisäksi on se, että he eivät usko, että näin hullu hanke toteutuisi.

Ilmeisesti monet muutkin selvitykset on tehty ”vasemmalla” kädellä” kautta vuosien, kun kunta, Lapin liitto ja muut ”kehittäjät” ovat rukoilleet hanketta toteutettavaksi, eivätkä ole puolustaneet konkreettisia, silmin nähtäviä ja korvin kuultavia arvoja - ja yksinkertaisin laskutoimituksin todennettavia luonnon ehdoilla toimivan esim keräilytalouden tuottamia ansioita puhumattakaan luontoon perustuvista varsinaisista ansiotyöpaikoista.

Allekirjoittaneiden mielestä ei ole mitään syytä selvittää lisää, koska ehdottomat rakentamiskielto ovat niin ilmiselvät. On siis tehtävä nopealla aikataululla kielteinen päätös, että alueella pystytään hengähtämään ja alkamaan ponnistella omien vahvuuksien pohjalta kestävien elinkeinojen parissa.

Jos taas on tarkoitus suhtautua millään tavalla myönteisesti turmiolliseen hankkeeseen, silloin on selvitettävä vielä todella paljon asioita, kuten asianosaiset katselmusreissulla ja aiemmissa asiakirjoissaan ovat vaatineet.

Jos luvan antamista edes harkitaan, ovat kaikki vuosikymmenten aikana ja nyt lupaprosessin aikana esiintuodut tosiasiat lupajärjestelmän ja suomalaisen oikeusjärjestelmän pilkan kohteena – ja kaikki asianosaisten tekemä työ turhaa. Alkupuheenvuorossa kysyttiin: turhaako kaikki?

Yli-Kemin (Pelkosenniemen yläpuolella Kitisen ja Luiron yhteisuomaan laskeva suurjoki) latvat Savukosken yläpuolella ovat **koskiensuojelulain suojassa**. Muistutan vielä, että Kemijoen latvoilla on ollut kymmeniä vuosia myös kalastusrauhoidus jalokalaston parantamiseksi. PSAVI on antanut vesitalousluvan (ulkomaisen) lannoiteyhtiön kaivokselle noin arvokkaiden latvavesien läheisyyteen. Jopa radioaktiivisia saasteita tulisi väkisin vesistöihin, myös noille rauhoitusalueille pölyämisen seurauksena, vaikka hakija toisin väittää. Ks. liitteenä kuva edesmenneen potilaani lahjoittamasta taulusta, jonka on piirtänyt aikoinaan Soklin alueen koekairauksissa mukana ollut mies. Radioaktiivisuus oli ollut pelottavan korkea - eikä siitä saanut puhua. Jotakin tietä silti negatiivisiakin asioita tulee tietoon.

Kaiken kaikkiaan PSAVI:n ympäristö- ja vesitalouslupapäätös on käsittämätön ja kuvastaa vallalla olevaa nurinkurista tilannetta, jossa ympäristölupa myönnetään ikään kuin itsestäänselvyytenä, olivat hankkeet kuinka ilmiselvän tuhoisia ympäristölle ja vesistöille tahansa. Yksikään esim. kaivos ei ilmeisesti ole jäänyt ilman lupaa.

Katselmus oli omiaan vahvistamaan entistä käsitystämme Sokli-hankkeen turmiollisuudesta Itä-Lapin parhaimmille niin luonnon-, kulttuurin kuin elinkeinoarvoillekin – ja ihmisten terveydelle ja asumisololle. Tarkoitus näyttää olevan meidän omien (valtio = me) maidemme ja vesistöjemme eli isänmaamme tuho lopullisesti.

Katselmuksessa vahvistui tosiasia: Hanke on ehdottomien rakentamiskieltojen mukainen hanke.

Aiemmissa asiakirjoissa esiin tuomamme perustelut pätevät edelleen eikä PSAVI ole ottanut huomioon niiden aiheuttamia ehdottomia rakentamiskieltoja.

Vuotoksen vesioikeusprosessiin syvästi perehtyneenä ja osallistuneena olen saanut ihan eri käsityksen oikeuskäsittelystä kuin mitä nämä ympäristölupakäsittelyt ovat. Siinä prosessissa lopulta tutkittiin, oliko hankkeella edellytyksiä – tai ehdottomia rakentamisesteitä. Lopputulemana saatiin ensin **Vaasan Hallinto-oikeuden ehdoton kielteinen päätös, jonka KHO vahvisti 18.12.2002 vuosikirjapäätöksenä** - jollaisen Suomen viranomaisilla kuuluu olla ohjenuorana käsitellessään selkeästi luonnolle ja vesistölle vahingollisten hankkeiden lupia.

Vuotoksen vesioikeusprosessissa kovan taistelun seurauksena lopulta oikeasti tutkittiin edellytyksiä eikä oikeus toiminut enää vain kumileimasimena ja korvausten laskijana. Prosessi koettiin lopulta oikeudenmukaiseksi.

Mistä juontaa tulkinta, ettei edes yksittäisen hankkeen kokonaisvaikutuksia saati usean hankkeen yhteisiä kokonaisvaikutuksia saman vesistön ja valuma-alueen sisällä tutkita ympäristölupaprosessissa? AVI:n Sami Koivulan mukaan ympäristölupaprosessissa tutkitaan vain kunkin laitoksen suoranaisia vaikutuksia ja päästöjä (vesistöön, maahan, ilmaan) ja vain laitoksen välittömässä läheisyydessä (parin km:n säteellä) ilmeneviä päästö-, melu- ym. vaikutuksia.

Sokli-tapauksessa on selvää, että itse laitoksenkin päästöt ylittävät vesilain mukaiset ehdottomat rakentamiskiellot, mutta oheistoiminnat (hakkuut energiantuotantoon, valtaisa rekkaliikenne jne) muuttaen asumis- ja luontaiselinkeino-olot vielä sietämättömimmiksi.

Eikö tähän sisälly Suomen eri lakien - ja EU:n eri lakien sekä vielä näiden kaikkien lakien välistä ristiriitaa?

Vaadinkin Vaasan hallinto-oikeutta pyytämään ennakkokantaa EU:sta koskien tässä tapauksessa Sokli-hankkeen (ja muidenkin käsittelyssä olevien yksittäisten hankkeiden) ja niiden kaikkien yhteenlaskettuja kokonaisvaikutuksia Kemijoen (ym. vesistöjen) vesiluontoon ja asutusoloihin. Huom: Vesilain ehdottomat rakentamiskiellot! Weser-case!

Sokli - ja Kemijärven sellutehdashankkeiden toteuttaminen merkitsisi yhteensä 500 rekkalastia/vrk (300 malmirekkaa ja 200 puurekkaa) Itä-Lapin maanteilla. Tyhjät rekat hakemassa uutta lastia ilmeisesti lisäksi eli **noin tuhat (1000) rekkaa/vrk**.

Kummankaan hankkeen rekkaliikenteestä saati valtaviin aukkohakkuiden tekemisen vaikutuksista ei ole tehty YVA-selvitystä.

Kansanterveydelliset vaikutukset ovat edelleen kokonaan tutkimatta.

Jo uhka luonnon tuhosta ja asutusolojen radikaalista huononemisesta aiheuttaa henkistä painetta ja uhkaa mielenterveyttä. Eldorado-mielikuvan omaksuneet taas kokevat ”kehityksen jarruttajat” uhkaksi toimeentulolle jne.

Ruotsin ja Venäjän kuuleminen naapurivaltion puolelle ulottuvista vaikutuksista ovat edelleen tekemättä. Ylä-Nuortin tuhoamisuhasta on informoitava luotettavasti Venäjän ympäristö-, kalastus- ym viranomaisia ja sitä tietä toivottavasti laajaa asianosaisjoukkoa. Todella arvokasta ja puhdasta Ylä-

Nuorttia uhkaa jopa uoman oikaisu puhumattakaan latvavesien suoranaisesta tuhoamisesta. Viittaa muihin asianosaisvalituksiin.

Asiat kuuluu tutkia EU:n ja kotimaisen vesiensuojelulainsäädännön hengen mukaisesti.

Eikö Talvivaara opettanut mitään vedenjakajalle perustetun kaivoksen tuhoisista vaikutuksista? Lupakäsittelijöiden ei pidä väistää vastuutaan!

Vesistön vedenlaatuun ja siis myös luokitukseen vaikuttaa kaikki toiminta valuma-alueella.

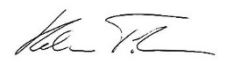
Vain tällä tavalla viranomaisen tekee sille **lakien mukaan tarkoitettua tehtävää** pitää huolta isänmaasta, sen edusta ja rikkaasta luonnosta - jota ovat viime vuosina raiskanneet ylikansalliset suuryhtiöt aiheuttaen ympärisrökatastrofeja toisensa perään, valitettavasti ainakin poliittisten päätöksentekijöiden suosiollisella avustuksella.

VAATIMUS

Pohjois-Suomen AVI:n tekemä Soklin kaivoksen ympäristö- ja vesitalouslupapäätös on kumottava useiden lakien ja direktiivien vastaisena.

Vaadin oikeudenkäyntikulumme yleisen edun puolustamiseksi korvattavaksi täysimääräisinä: työajanmenetykset, matkapäivät jne.

Kemijärven Kaisanlahden rannalla 30.9.2019

Helena Tiihonen

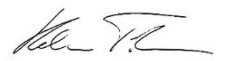
yleislääketieteen erikoislääkäri

Vuotoksen Voima Oy:n hallituksen puheenjohtaja, nimenkirjoittaja (toimialana mm. vesistöjen suojele Suomessa ja koko maapallolla)

Kiinteistöomistukset ja osaomistukset Kemijoen vaikutuspiirissä: Tuuliketo-palsta Keminsaarilla ja Tiihola I Kemihaaran soiden Natura-alueella myös, Tiihola Pelkosenniemen kirkonkylässä, Metsonpirtti Kemijärven Kaisanlahden rannalla.

ja

plsta HT

Hannu Kemppainen

(muistutuksen liitteenä toimitettu Hannu Kemppaisen valtakirja ja asianosaisuuden selvittävät asiakirjat)

Liitteet:

1. Kuva kalanluurankotaulusta, tulee liitteenä myöhemmin
2. Liisa Holmbergin kolumni Norjan ja Suomen eroista suhtautua tulevaisuuteen (Suomi antaa ulkomaille rikkautet ja saa niskoilleen tuhon ja jätteet – ja on ottanut yli 100 miljardia euroa velkaa. Norja on rahastoinut öljyrikkautensa tuleville polville)
3. Yaran Hemmingin puolustelupuheenvuoro, lehtileikekopio